

Aan het College van B&W van de gemeente Eijsden-Margraten

Te Mheer, 24 februari 2025

Onderwerp: advies Concept Regionaal Gezondheidsbeleid 2025-2030.

Geacht College,

Op 25 januari 2025 verzocht u de Adviesraad Sociaal Domein Eijsden-Margraten u voor 26 februari te adviseren over het Concept Regionaal Gezondheidsbeleid 2025-2030.

Daar dit beleidsplan bedoeld is voor de 16 Zuid-Limburgse Gemeenten, is dit concept niet alleen op de agenda van onze eigen Adviesraad gezet, maar tevens besproken in de bijeenkomst van de 16 voorzitters van de betrokken Adviesraden Sociaal Domein in Zuid-Limburg. Daarnaast is gebruikgemaakt van uw uitnodiging voor het bijwonen van de informatiebijeenkomst op 29 januari jl. in Kerkrade.

Wij hebben besloten de volgende procedure te volgen. Ervan uitgaande dat gekomen dient te worden tot één plan voor Zuid-Limburg, is besloten een (pre)advies namens de 16 adviesraden op te stellen. De lokale adviesraden zijn voorts vrij een eigen, aanvullend, advies op te stellen voor de eigen gemeente. Daaraan geven wij hierbij uitvoering. U moet dit advies dus lezen als een aanvulling op het gezamenlijke (pre)advies.

1. Algemeen beeld

Het Regionaal Gezondheidsbeleid (RGB) zoals gepresenteerd in de beleidsnota en toegelicht tijdens de bijeenkomst in Kerkrade, biedt een richtinggevend kader voor preventieve gezondheidszorg in Zuid-Limburg. Er worden logische vervolgstappen voorgesteld binnen de eerder ingezette Trendbreukaanpak – waarvan overigens het vooronderstelde succes niet wordt gestaafd door cijfers en data van bijvoorbeeld GGD Zuid-Limburg, de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 alsmede gemeentelijke (financiële) rapportages. Daarnaast behoeven enkele kritische aandachtspunten nadere uitwerking.

2. Resultaatmeting en effectiviteit

Een belangrijk knelpunt in de beleidsnota is het gebrek aan concrete resultaatmeting en evaluatie van eerdere programma's. Er is sprake van kwalitatieve uitspraken over trends, maar een kwantitatieve onderbouwing van de effectiviteit van de ingezette maatregelen ontbreekt grotendeels.

Het is noodzakelijk dat:

- Er een heldere evaluatiestructuur wordt opgenomen met KPI's per thema.
- Periodieke evaluaties van programma's worden uitgevoerd en gerapporteerd aan de gemeenten.
- Er beter wordt teruggekoppeld naar de gemeenten over behaalde en niet behaalde doelstellingen.

3. Differentiatie en lokale invulling

Hoewel de samenwerking tussen gemeenten positief wordt beoordeeld, is grote behoefte aan een gedifferentieerde aanpak per gemeente of regio. Er zijn immers aanzienlijke verschillen tussen bijvoorbeeld Heerlen Noord en Mesch, zowel qua leefomgeving als qua gezondheidsproblematiek. In dit verband verwijzen wij naar bij de leidende principes – waaronder het concept van 'positieve gezondheid' – zoals die zijn opgenomen in het nieuwe *Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning 2023-2026 Maastricht-*

Heuvelland, alsmede naar de vorderingen die bij de gemeente Eijsden-Margraten worden gemaakt bij de opvolging van het Uitvoeringsplan Wmo.

Advies:

- Bepaal maatwerkstrategieën per gemeente of subregio, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke sociaaleconomische en demografische factoren.
- Ontwikkel een verdeelsleutel voor middelen op basis van lokale behoeften en gezondheidsindicatoren.

4. Financiering en toekomstbestendigheid

De financiering van de voorgestelde maatregelen blijft onduidelijk. Hoewel het rapport stelt dat de financiering binnen bestaande kaders past, wordt geen rekening gehouden met de gevolgen van het vertrek van de VNG uit het IZA, de gevolgen van het Ravijnjaar en de verslechterde financiële situatie van menig betrokken gemeente (zie BDO-benchmark Nederlandse gemeenten 2025). Dit leidt tot onzekerheid over de financiële haalbaarheid van de plannen.

Het is daarom wenselijk dat er een gedetailleerde financiële onderbouwing wordt toegevoegd, inclusief een overzicht van beschikbare en benodigde middelen.

De Adviesraad ziet ook financiële beperkingen om alle opties van het beleidsplan in de breedte over de regio uit te voeren. Er zullen dan ook keuzes moeten worden gemaakt. Hieraan gekoppeld is uiteraard de vraag waar de prioriteiten voor de gemeente Eijsden-Margraten liggen binnen de vier pijlers van het beleidsplan. Duidelijk moet worden aangegeven hoe de financiële impact van het VNG-uittreden wordt gecompenseerd. Er moet worden onderzocht welke alternatieve financieringsbronnen kunnen worden aangeboord.

5. Concretisering van plannen en uitvoeringsstrategie

De beleidsnota blijft grotendeels op een abstract niveau en mist concrete projectplannen. De ambitie is helder, maar de operationalisering ontbreekt.

Het is van belang dat:

- Per thema en pijler een duidelijke tijdlijn met stappen en verantwoordelijke partijen wordt opgesteld.
- De plannen worden voorzien van meetbare doelen en actiepunten.
- Er wordt gewerkt aan ontschotting en vermindering van bureaucratische obstakels.

6. Samenwerking en gezamenlijk advies

De samenwerking tussen de 16 gemeenten is cruciaal om de effectiviteit van het RGB te waarborgen.

Daarom is een gezamenlijk advies wenselijk.

Hierbij is het essentieel dat:

- De gemeenten gezamenlijk aandringen op een sterkere focus op resultaatmeting en transparantie.
- De gemeenten een uniforme stem laten horen over de financieringsproblematiek en de impact van het VNG-uittreden.
- Er aandacht blijft voor lokale verschillen binnen het regionale kader.

Conclusie

Het Regionaal Gezondheidsbeleid vormt een goede basis, maar moet concreter worden uitgewerkt om effectief te kunnen zijn.

Kernpunten voor een (gezamenlijk met de overige Adviesraden Sociaal domein) zouden moeten zijn:

- Aandringen op verbeterde resultaatmeting en evaluatie.
- Pleiten voor een meer gedifferentieerde en op maat gemaakte aanpak.
- Eisen van een gedegen financiële onderbouwing.
- Stimuleren van ontschotting en vermindering van bureaucratische lasten.
- Een gezamenlijke, kritische en constructieve benadering vanuit de gemeenten zal bijdragen aan een effectiever en toekomstbestendig gezondheidsbeleid in de regio Zuid-Limburg.

Daar beleidsplannen een intentioneel karakter hebben, zal de Gemeente Eijsden-Margraten een en ander verder uitgewerkt willen vormgeven in een uitvoeringsplan. De Adviesraad wil hier tijdig bij betrokken worden.

Met vriendelijke groet,

i.o.

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned to the right of the 'i.o.' text.

Adviesraad Sociaal Domein van de Gemeente Eijsden-Margraten
Koos Steeneveld
Voorzitter